

Загальні рекомендації

з підготовки та проведення

Zero Waste Event

або

Low Waste Event

(Низьковідходна або На шляху до Zero Waste)

ЗМІСТ

Передмова	4
Використані терміни.....	6
1. Що таке подія без відходів?	7
2. Які переваги дає Zero Waste подія?	8
3. Які критерії для подій?.....	9
3.1 Які критерії для подій zero waste?9	
3.2 Критерії подій з меншою кількістю відходів (подій з меншою кількістю відходів, Low Waste Event або низьковідходних):	10
4. ПІДГОТОВКА	12
4.1 Ключові будівельні блоки ZERO WASTE	12
4.2 Законодавство	13
5. ПЕРЕД ПОДІЄЮ	15
5.1 Зобов'язання Zero Waste	15
5.2 Запобігання утворенню відходів	16
5.3 Місце події.....	18
5.4 Договори з постачальниками..	18
5.5 Упаковка, аксесуари та продукти харчування	20
5.6 Маркетинг і комунікації.....	21
6. Підготовка	23
6.1 Потоки відходів.....	23
6.2 Вибір та розташування контейнерів (еко острівців)	24
6.3 Дизайн етикетки.....	25
6.4 Поводження з відходами	26
6.5 Навчання персоналу та волонтерів	27
7. У ДЕНЬ ПОДІЇ	29
7.1 Перед самим стартом	29
7.2 Поділ праці вузької робочої групи	29
7.3 Підготовка приміщень.....	29
8. Під час заходу.....	30
8.1 Комунікації.....	30
8.2 Контроль екоостровів і пунктів збору	30
8.3 Спорожнення місць знімання та вимірювання та запис показників	31
9. Завершення заходу.....	32
9.1 Прибирання	32
9.2 Розбираємо локацію	32
9.3 Збір остаточних даних про відходи	32
9.4 Вивіз.....	33
9.5 ПІСЛЯ ПОДІЇ	34
9.6 Оцінка.....	34
ВИСНОВОК	35
Джерела:.....	37

«Запровадження ефективного використання ресурсів при організації заходів забезпечує:

- ✓ зниження операційних витрат,
- ✓ екологічно організовані заходи підвищують **репутацію** організатора,
- ✓ забезпечують **конкурентну перевагу**
- ✓ полегшують доступ до **джерел фінансування**.

Для спонсорів заходи Zero Waste можуть бути цікавішими, оскільки вони гарантують відповідність критеріям корпоративної соціальної та екологічної **відповідальності**»

(Громадська організація Екологи без кордонів, Словенія)

Авторка: Наталія Гаєцька
Редакторка: Ольга Машкова
Дизайнерка: Наталія Пасенко

Як нас цитувати:

Гаєцька Н., Машкова О. (2023). Загальні рекомендації з підготовки та проведення Zero Waste Event або Low Waste Event. ІГ Mariupol Zero Waste, ГО Ecological News.

ПЕРЕДМОВА

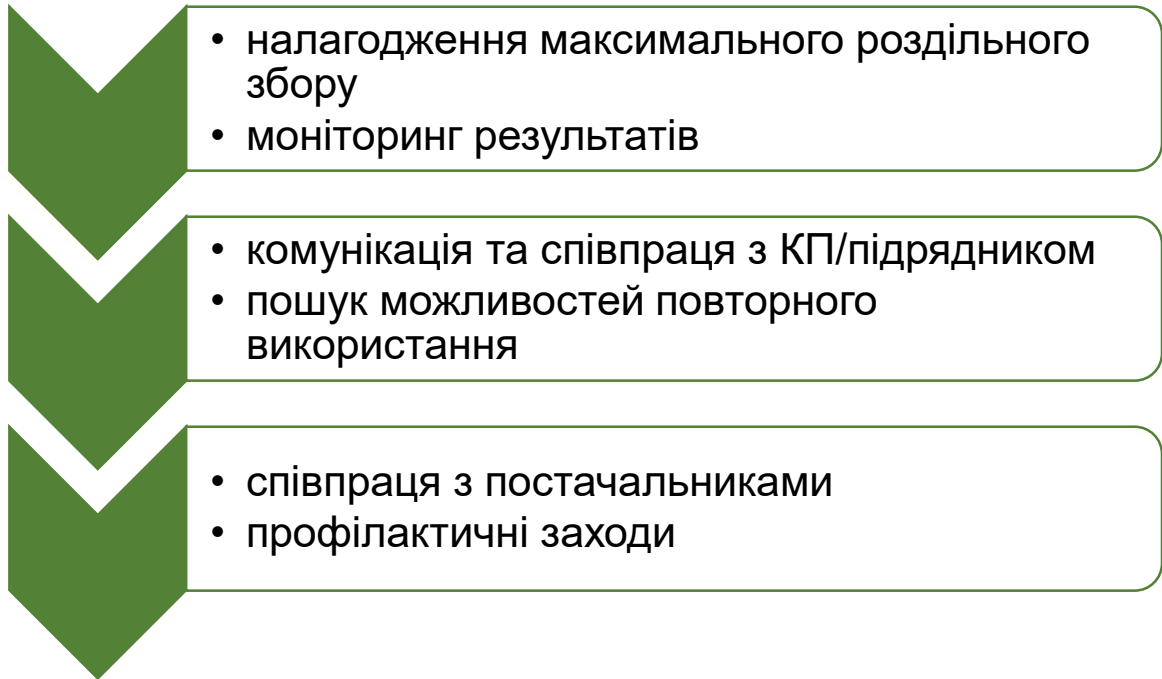
Ресурси нашої планети обмежені, а деякі найбільш важливі наближаються до критичних меж, особливо це актуально для Європи, яка імпортує велику частину ресурсів та в якій, за оцінками Євросоюзу, 20 важливих сировинних ресурсів вже досягли цих меж. Так, критично зменшився обіг фосфору, і це могло би виправити компостування органіки (від харчових відходів до стічних вод).

Очікуване пришвидшення споживання природних ресурсів та пов'язані з цим доквіллєві проблеми є екологічною та економічною проблемою. У відповідь на ці ризики Європейський Союз прийняв рішення про перехід до циркулярної економіки.

«Коли ми говоримо про циркулярну економіку, ми зазвичай насамперед думаємо про роль виробничого сектора. Однак усі ми потребуємо ресурсів, особливо туризм, який вважається однією з головних світових галузей промисловості та споживає такі ж ресурси, як домогосподарства, і створює схожі відходи. Те ж саме стосується і подій. І оскільки перехід до циркулярної економіки можливий лише за умови співпраці всіх нас, організатори заходів також повинні об'єднати зусилля для підвищення матеріальної ефективності. Zero Waste — це концепція, подібна до циркулярної економіки, за винятком того, що вона стосується запобігання, повторного використання, роздільного збору та переробки міських відходів. Таким чином, ці рекомендації пропонують організаторам конкретні кроки щодо того, як долучитися до переходу, до циркулярної економіки, що гарантує їм зниження операційних витрат, підвищує їхню соціально відповідальну репутацію».

Важливо, щоб подій зі зменшенням кількості відходів ставало більше, навіть якщо результати не дозволяють присвоїти статут «Zero Waste». Для досягнення цього можна рухатись поступово:

(Громадська організація Екологи без кордонів, Словенія)

ВИКОРИСТАНІ ТЕРМІНИ

Циркулярна економіка: економіка, в якій ми намагаємося якомога довше повертати у використання різні ресурси у виробництві та споживанні.

Пакет кругової економіки: у грудні 2015 року Європейська комісія оприлюднила пакет заходів для переходу до циркулярної економіки під назвою «Закриття циклу – План дій ЄС для циркулярної економіки», який оновлено в березні 2020

Стратегія сталого розвитку: Національна стратегія поводження з відходами до 2030 року. Закон України від 20.06.2022 “Про управління відходами”, де є зобов'язання дотримуватись ієрархії поводження з відходами, в якій переробці передують запобігання утворенню та повторне використання відходів.

Нуль відходів: Концепція подібна до циркулярної економіки, за винятком того, що вона виходить з точки зору муніципальних відходів і рівня місцевих громад.

Міжнародний альянс без відходів (ZWIA): Всесвітня парасолькова організація руху Zero Waste.

Zero Waste Europe: Головна організація руху Zero Waste для Європи, яка є частиною Zero Waste International Alliance.

Національна організація Zero Waste: Zero Waste Europe складається з національних організацій, відповідальних за просування концепції, сертифікацію та розповсюдження Zero Waste, а також організацію мережі в країнах Європи. Національною організацією Zero Waste для України є Громадська спілка Український Альянс Нуль Відходів (Zero Waste Alliance Ukraine, станом на 01.05.2023 включає 6 регіональних організацій)

1. ЩО ТАКЕ ПОДІЯ БЕЗ ВІДХОДІВ?

Zero Waste – це принцип, за яким всіх відходів повертаються у технологічний або природний цикл. Рух Zero Waste заохочує співпрацю різних суб'єктів: дизайнерів, виробників, місцевих та національних органів влади, неурядових організацій, підприємців та окремих осіб. Йдеться не лише про роздільний збір та переробку, а про постійний пошук шляхів ефективного використання ресурсів. Перш за все це заходи профілактики як кількості утворення відходів, так і вмісту небезпечних речовин в них. Далі – повторне використання, і тільки після – роздільний збір, переробка та компостування. Таким чином кількість залишкових змішаних відходів поступово наближається до нуля.

ВАЖЛИВІСТЬ проведення Zero Waste подій: організатор показує, що він усвідомлює важливість збереження навколишнього середовища, і водночас пропонує відвідувачам можливість на практиці перевірити, як працює підхід Zero Waste

2. ЯКІ ПЕРЕВАГИ ДАЄ ZERO WASTE ПОДІЯ?

Конкретними перевагами впровадження принципів Zero Waste на заходах є:

- ✓ менші експлуатаційні витрати;
- ✓ більша репутація подій;
- ✓ конкурентна перевага;
- ✓ легший доступ до джерел фінансування;
- ✓ більш цікаві умови співпраці зі спонсорами.

Коли саме подія може отримати назву (ту чи іншу)?

Захід отримує назву, коли умови виконуються. На практиці найчастіше буває так, що план, цілі та заходи готуються в рік, коли організатор виявляє намір отримати звання, а звання може бути присвоєно лише після оцінки, яка підтверджує ефективність реалізації заходів і досягнутого рівня використання матеріалів.

Критерії для визначення події як безвідходної розроблені *Zero Waste International Alliance для запобігання грінвошингу*. Основні положення Zero Waste Business Principles та умови сертифікації за [ПОСИЛАННЯМ](#).

3. ЯКІ КРИТЕРІЇ ДЛЯ ПОДІЙ?

3.1 Які критерії для подій zero waste?

1. Прийнята **ціль** щодо нульового утворення відходів на звалищах, спалювання чи навколишнього середовища.
2. Прийнята **корпоративна політика Zero Waste**.
3. Досягнуто відведення **90% або більше** відходів зі звалищ і спалювання відповідно до принципів ZWIA.
4. Дотримання **національного законодавства**, а також **правил** видалення та відновлення відходів (нажаль, на даному етапі за українським законом допускається сміттєспалювання, яке, на нашу думку, є непродуктивним, про що детально та аргументовано сформульовано [В статті](#))
5. **Письмове зобов'язання** щодо постійного скорочення залишків змішаних відходів, призначених для звалищ або спалювання, принаймні на 1% щорічно.
6. Зобов'язання Zero Waste повинні бути надіслані в письмовій формі національній організації ZW у формі, придатній для **публікації** на веб-сайтах.
7. **Річна звітність** перед національною організацією, яка включає дані для моніторингу досягнення цілей. Дані є відкритими та опубліковані на сайті національної організації.

У даному процесі залученість представників [Zero Waste Alliance Ukraine](#) є обов'язковою. Які умови для «Заходу на шляху до Zero Waste» (низьковідходного заходу)?

Які умови для «Заходу на шляху до Zero Waste» (низьковідходного заходу)?

Він підходить для організаторів великих і повторюваних заходів, які ще не відповідають умовам Zero Waste, але хотіли б їх досягти. А також для одиничних подій.

3.2 Критерії подій з меншою кількістю відходів (подій з меншою кількістю відходів, Low Waste Event або низьковідходних):

1. Створення **зобов'язання**, підписаного вищим органом організатора.
2. Підготовка **плану залучення** всіх зацікавлених сторін.
3. Чітке визначення **цілей та індикаторів** та методики **моніторингу результатів**.
4. Підготовка плану **інформування** про зобов'язання та цілі до, під час і після заходу.
5. Розробка відповідної **політики закупівель**.
6. Визначення **заходів** щодо **запобігання**, **повторного використання**, **роздільного збору** та подальшого корисного використання зібраних матеріалів.
7. **Моніторинг досягнень** і постійне коригування системи, щоб якнайшвидше були досягнуті умови для звання події Zero Waste.

КРИТЕРІЇ 7 пунктів – для 2 видів Подій: Безвідходна та Низьковідходна дещо відрізняються.

ЗАХОДИ для обох видів однакові, різниця в % результатів: Безвідходна подія досягає більше 90 % відходів від звалищ та спалювання.

Основні заходи розділені на 3 фази:

1. Підготовка - **ПЕРЕД ПОДІЄЮ** - **найоб'ємніша робота**
2. Проведення.
3. Діяльність після події.

Заохоченню до роздільного збору сприяє принцип **РАУТ** (Pay as you throw – плати за стільки, скільки викидаєш). За цим принципом користувачі сплачують витрати на поводження з відходами залежно від кількості **змішаних залишків**. Це стимулює роздільне збирання, оскільки користувачі хочуть платити якомога менше за поводження з відходами.

В Україні діють 2 варіанти: 1. Заклад має свій сміттєвий/сортувальний майданчик та оплачує фактичну кількість вивезених відходів, а також має можливість економити на вивозі вторсировини, яку, згідно договорів з підрядниками, або забирають безкоштовно, або продають заготівельникам. 2. Заклад не має власного майданчика, контейнери для сміття та вторсировини

стоять на муніципальній території, в цьому випадку заклад оплачує вивіз змішаного сміття на загальних умовах ([ДИВ. СТАТТЮ](#))

Цей принцип також можна відносно легко запровадити на заходах, якщо місцеве комунальне підприємство захоче це зробити. Також це залежить від перевізника (заготівельника). Вартість управління відходами для організатора заходу – це кількість змішаних залишків, але, звичайно, окремо зібрані фракції повинні бути достатньо чистими, щоб їх можна було використовувати для переробки. Тому організатору доцільно передбачити персонал або волонтерів, які допоможуть відвідувачам правильно розділити відходи. Подібна система може бути використана організатором за погодженням з комунальним підприємством для виконавців послуг, які утворюють велику кількість відходів під час заходу (наприклад, постачання продуктів харчування).

4. ПІДГОТОВКА

4.1 Ключові будівельні блоки ZERO WASTE

Запобігання утворенню відходів, коли організатор події зменшує кількість відходів у джерелі. Він включає вибір продуктів без упаковки або з меншою упаковкою. Наприклад, пиво в кегах, а не в банках, стакани, які можна мити, а не одноразові. Він надає відвідувачам доступ до питної води з-під крана та заохочує використовувати багаторазові пляшки з водою. Купує у постачальників, які використовують багаторазову упаковку. Це також включає в себе розгляд непотрібних продуктів, таких як декоративні зубочистки, непотрібні паперові серветки, неїстівні прикраси для їжі, листівки, повітряні кульки тощо.

Повторне використання, де організатор шукає можливості повторного використання продукції (спортивний реквізит, сценічне обладнання, аксесуари, роздача надлишків їжі). Їх можна передати клубам, гуманітарним та іншим неурядовим організаціям. Ретельний вибір і постачання продуктів, які можна повторно використовувати, переробляти або компостувати, є важливою частиною організації заходу Zero Waste. Одноразові продукти, упаковка та обладнання не використовуються до заходу Zero Waste.

Переробка: збір відходів на заході має бути достатньо ефективним, щоб матеріали не були забруднені та була можлива подальша переробка або компостування. Переробка використаних матеріалів у нові продукти запобігає їх потраплянню на звалище. Організатор зберігає природні ресурси, зменшує забруднення води, повітря та ґрунту, знижує витрати на отримання матеріалів із первинної сировини та створює менше відходів.

Інструкції стосуються **відходів**, але ми рекомендуємо організаторам також розглянути заходи в інших сферах, де вплив подій на навколишнє середовище зазвичай найбільший:

- ✓ місце проведення та інфраструктура,
- ✓ вплив на природне середовище,
- ✓ мобільність,
- ✓ споживання енергії,
- ✓ вода,
- ✓ корпоративна соціальна відповідальність.

Таблиця 1. Процес планування та реалізація ZERO WASTE події

ЗАПОБІГАННЯ УТВОРЕННЮ ВІДХОДІВ			ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ	
ПЕРЕД ПОДІЄЮ			ПІД ЧАС ПОДІЇ	ПІСЛЯ ПОДІЇ
Початок	Планування	Реалізація	Реалізація	Висновки

Таблиця 2. Заходи на окремих етапах організації ZERO WASTE події

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ZW		
ПЕРЕД ПОДІЄЮ		
1. Запобігання утворення відходів	2. Підготовка	3. Утилізація
Місце події	Потоки відходів	Визначення місць збору
Договори з постачальниками	Вибір контейнерів (екоострівці)	Визн. способів вимірювання показників та способів звітування про результати
Упаковка та аксесуари	Розташування контейнерів	
Запрошення	Дизайн етикетки	
Маркетинг і комунікації	Навчання персоналу та волонтерів	
ПІД ЧАС ЗАХОДУ		
4. Попередня підготовка	5. Навчання	6. Контроль екоострівців
7. Вимірювання та запис показників	8. Прибирання	
ПІСЛЯ ПОДІЇ		
9. Очищення та видалення відходів	10. Оцінки та відповіді	11. Публікація досягнень
12. Планування наступної Події «Без відходів»		

4.2 Законодавство

Зміна європейського законодавства, яка є частиною пакету циклічної економіки, пропонує такі цілі до 2030 року:

- ✓ переробка та повторне використання 65% побутових відходів;

- ✓ переробка та повторне використання 75% упаковки;
- ✓ утилізація лише 10% відходів;
- ✓ На 50% менше харчових відходів.

Українське **законодавство** встановлює цілі управління відходами на національному рівні, формує контроль та штрафи, а муніципалітети мають формувати свої програми та політики управління відходами згідно національних цілей, вкладаючи їх у місцевому плані управління відходами.

В Україні 20 червня 2022 року прийнятий [“Закон про управління відходами”](#) (остання редакція 31.03.2023), за яким тариф на послугу з управлінням відходами є середньозваженим тарифом, що формується на основі тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів. Тариф встановлюється органом місцевого самоврядування окремо за видами побутових відходів, розрахунок здійснюють виконавці послуг. В разі прийняття закону про РВВ, роздільно зібрана вторсировина не буде включатись до загального тарифу.

В Україні 2 муніципалітети наразі доєднались до програми Zero Waste міст, вони добровільно встановили власні, вищі цілі Zero Waste. Більш докладно про це: [Люботин - місто нуль відходів](#) [Львів у міжнародному звіті GAIA](#)

Приклад проведення події в Словенії: [Марафон](#) - вже проведена подія.

5. ПЕРЕД ПОДІЄЮ

Якщо організатор хоче зменшити кількість утворених відходів і таким чином зменшити негативний вплив на навколишнє середовище в цілому, він може зробити найбільше на етапі підготовки заходу.

5.1 Зобов'язання Zero Waste

Перший крок в організації заходу Zero Waste — надійні зобов'язання керівництва організатора, що захід буде відповідати принципам і цілям Zero Waste. Він підписується вищим керівництвом і доводиться до відома всіх зацікавлених сторін. Підтримка керівництва є надзвичайно важливою, оскільки забезпечує залучення спонсорів, постачальників і підрядників до зобов'язань і, таким чином, більш ефективно досягнення поставлених цілей.

Для моніторингу результатів заходу Zero Waste ми пропонуємо такі показники:

- ✓ кількість утворених відходів на відвідувача в кг,
- ✓ роздільно зібрані відходи у %,
- ✓ корисно використані відходи у %,
- ✓ кількість змішаних залишків на відвідувача в кг.

Таблиця 3. Індикатори корисні для повторюваних подій (наприклад, спортивних подій, які відбуваються щороку), для різних подій одного організатора або одноразових подій.

Співпідписання угоди ZW	Підготовка	Організатори, виконавці постачальники	Індикатори - кількість договорів УГОДА
Постачальники, власники кіосків та інші підрядники повинні бути заздалегідь поінформовані про мету утворення якомога меншої кількості відходів під час заходу. Найпростіший спосіб забезпечити їхню співпрацю — додати до контрактів спеціальне положення , за яким вони зобов'язуються, щоб поставлені матеріали та потоки відходів відповідали «Нуль відходів» і цим інструкціям. Своєчасне повідомлення та узгодження з постачальниками дає їм достатньо часу для			

підготовки, а організатор також пропонує їм максимальну допомогу.	
---	--

5.2 Запобігання утворенню відходів

Можливості **запобігання** утворенню відходів різноманітні і в значній мірі залежить від типу події. Запобігаючи відходам, організатор, постачальники та підрядники враховують, які продукти, матеріали та обладнання необхідні, а які – ні. Чи потрібно розкидати конфетти на заході? Чи може він уникнути роздачі великої кількості листівок? Чи розумно і чи потрібно використовувати соломку на заході? Чи потрібно кидати повітряні кулі чи кидати подушки та пір'я? Такі втручання мають велику зону впливу, яку важко очистити. Чи справді для успішного проведення заходу обов'язково фарбувати громадські місця чи організатор може якимось по-іншому розмітити та прикрасити місце? Чи залишаться різні маслянисті або інші плями на громадських місцях після заходу?

Ключові зацікавлені **сторони** в більшості подій: власники місць проведення, компанії з утилізації відходів, переробники та заготівельники сміття, компостери, постачальники, власники/орендарі кіосків, організації, які повторно використовуватимуть продукти, охорона, персонал і волонтери, прибиральники, оператори програм, ЗМІ, спонсори, учасники.

Zero Waste організація заходу вимагає **співпраця всіх учасників**, тому організатору важливо завчасно почати спілкуватися з ними та забезпечити їхню співпрацю.

Для **спонсорів** заходи Zero Waste можуть бути цікавими, оскільки вони забезпечують дотримання критеріїв корпоративної соціальної та екологічної **відповідальності**, а отже, і додаткові переваги через просування. Співпраця з **компанією з переробки** відходів забезпечує професійну підтримку та дотримання нормативно-правових актів. Поводження з відходами включає розуміння того, **чому і як утворюються відходи, хто їх створює, де і коли**. Тільки відповівши на ці питання, організатор може сформулювати **заходи** щодо їх запобігання.

Виділення небажаних продуктів	Підготовка	Організатори підрядники, постачальники	Індикатори: кількість виключених видів продукції
<p>Щоб запобігти утворенню відходів, організатор спільно з постачальниками та підрядниками розглядає, які продукти потрібні, а які ні. Перевага надається місцевим продуктам і продукції, оскільки цей захід, окрім зменшення кількості відходів, позитивно впливає на місцеву економіку та зменшує викиди через коротші транспортні шляхи.</p>			

Визначення та заміна виробів з коротким строком життя	Підготовка	Організатори, підрядники, постачальники	Індикатори: кількість заміненних видів продуктів
<p>Окрім виключення небажаної та непотрібної продукції, організатор спільно з постачальниками та підрядниками розглядає можливість заборони використання певних видів продукції з невеликим терміном експлуатації (одноразових). Це може бути що завгодно: від пластикового посуду, тарілок, склянок до великих предметів, таких як підставки, тримачі для плакатів тощо.</p>			

Перевикористання	Підготовка	Організатори, учасників, місцева громада	Індикатори: - знову кількість використовуваних продуктів
<p>Організатор може заздалегідь домовитися з гуманітарними організаціями чи товариствами про повторне використання реквізиту, сценічного обладнання тощо, які в іншому випадку потрапили б у смітник. На заходах, де також пропонується їжа, він може гарантувати, що невикористана їстівна їжа не буде викинута.</p>			

Активна участь комунальних компаній	Підготовка	Організатори, корисність	Індикатори: - Н/З
<p>Ніхто не знає відходів краще, ніж компанії з утилізації відходів. Щоб отримати додаткові ідеї та рішення щодо запобігання, роздільного збору та варіантів переробки, організатор може зв'язатися з ними та використовувати їх більше, ніж мінімальні стандарти правил</p>			

5.3 Місце події

Думати про те, як організувати захід з якомога меншою кількістю відходів, легше, якщо місце ще не визначено. У місцях, де вже існує концепція Zero Waste або інші стійкі практики, організатор може очікувати **вже встановлених систем** запобігання, повторного використання, роздільного збору та переробки.

На заходах, де місце вже визначено, також можуть бути вказані **постачальники та підрядники**. У таких випадках важливо якнайшвидше залучити їх до **планування** та підготовки заходу та разом з ними розглянути **можливості** запобігання, повторного використання та переробки відходів.

Особливу увагу слід звернути на місця проведення заходів, які відбуваються на малих чи зелених територіях. В обох випадках організатор повинен розглянути та узгодити з компанією з утилізації відходів місце збору мішків для сміття, щоб максимально полегшити вивіз.

Особливим викликом є **заходи на зелених насадженнях**, оскільки транспортні засоби постачальників (доставка обладнання, стендів, матеріалів) та транспортні засоби для вивезення сміття завдають їм серйозної шкоди, особливо в сиру погоду. У випадку зелених зон організатор повинен передбачити пункти збору мішків для сміття, щоб транспортні засоби **не перетинали** зелені зони. Якщо це непрактично, організатор повинен розглянути можливість укладання дощок або інших елементів для **запобігання ерозії**.

Вибір оптимальної локації	Підготовка	Організатори	Індикатори н/з
Обравши місце проведення заходу, організатор може суттєво вплинути на кінцеве поводження з відходами . Перевагу слід віддавати місцям із усталеною екологічною практикою та хорошою комунальною та іншою інфраструктурою .			

5.4 Договори з постачальниками

Планування **закупівель** і співпраця з **постачальниками** за тижні або місяці до події дозволяють перевірити всі матеріали та необхідні продукти вгору по ланцюгу поставок. З цим ви можете значно **зменшити** кількість утворюваних відходів як у ланцюжку поставок, так і на події. Тому закупівлі та співпраця з постачальниками є одним із пріоритетних напрямків організації заходів Zero

Waste. Таке планування приносить користь навколишньому середовищу, зменшує витрати та сприяє соціально та екологічно відповідальному **іміджу** організатора.

Рекомендується підготувати **закупівельну політику**, який включає такі принципи:

- ✓ відмовитися від непотрібних покупок;
- ✓ перевага надається продукції з екологічним маркуванням, яка є менш шкідливою для навколишнього середовища та здоров'я;
- ✓ перевага надається місцевим продуктам і продукції;
- ✓ перевага віддається продукції з меншою упаковкою;
- ✓ перевага надається продуктам і упаковці, які можна використовувати повторно;
- ✓ перевага надається продуктам і упаковці, які легко переробляти або компостувати.

Крім переваг для навколишнього середовища, добре продумана **політика закупівель**, спрямована на запобігання утворенню відходів, приносить інші позитивні ефекти вздовж усього ланцюга поставок: вона заохочує **більш ефективне використання** природних ресурсів, сировини та енергії, заохочує використання **перероблених** матеріалів у продукції та упаковки, він заохочує **інновації**, екологічно чистий **дизайн** і розробку **нових форм послуг**, сприяє розвитку екологічно чистої та соціально відповідальної місцевої економіки та сільського господарства.

ПРИКЛАД: Пожертвування спортивного або іншого обладнання та реквізиту, що використовується на заході, може стати чудовим способом співпраці між постачальниками, спортивними клубами, гуманітарними організаціями та спонсорами. Заохочення такої форми донорства сприяє поширенню такої практики. Збір **вживаного обладнання** легко організувати та може стати важливою частиною позитивної комунікації організатора та сприяти соціальному та екологічному іміджу спонсорів та постачальників.

Відповідність ZW ієрархії закупівель	Підготовка	Організатори постачальники підрядники	
Чим більше ми беремо до уваги ієрархію закупівель, тим ближчим буде кінцевий результат до ієрархії ZW управління відходами та справжньої події ZW. Закупівля – ключовий момент, який може значно полегшити або обмежити реалізацію інших заходів, а тому потребує серйозного ставлення! З боку постачальників слід очікувати опору, тому необхідно бути терплячими, інклюзивними та гнучкими.			Індикатори : н\з

5.5 Упаковка, аксесуари та продукти харчування

Якщо подія включає харчування та напої, це може бути дуже помітна частина, яка надає організаторам широкий спектр можливостей для зменшення не лише кількості відходів, але й негативного впливу на навколишнє середовище. Найбільшими споживачами викопного палива, води та енергії є сільське господарство, харчова промисловість і транспорт. Це стосується не лише відстані, яку проходить їжа від поля до тарілки. Ця діяльність також має великий вплив на здоров'я та місцеву економіку. Здорова, якісна їжа місцевого виробництва стає все більш важливим. Використовуючи продукти місцевого виробництва, організатор залучає місцевих жителів і постачальників до участі в заході та створює зв'язок між заходом і місцевим середовищем.

Організатор, постачальники або постачальники послуг громадського харчування можуть зменшити кількість відходів їжі на заході.

ПРИКЛАД: їстівну частину пожертвувати на благодійність, що, звісно, у подальшому має бути узгоджено з гуманітарними організаціями.

Організатори іноді мають обмежені повноваження впливати на вибір їжі та напоїв і кількість упаковки, виробленої на заході, оскільки вибір часто знаходиться в руках зовнішніх постачальників. Вони можуть домовитися з постачальниками або встановити їх вимоги до оборотної упаковки/тари (наприклад, перший в Україні сервіс заставної тари в закладах [ZERO CUP](#)), уникаючи дрібної упаковки (цукор, сіль, вершки для кави, соуси тощо) та порційної упаковки. Якщо упаковки неможливо уникнути, організатор може надати перевагу постачальникам, які використовують багаторазову упаковку або такі пакувальні матеріали, які можна легко переробити або компостувати.

Окрім роздільного збору відходів, постачальники продуктів харчування можуть запропонувати **депозитну систему** для повторного використання столових приладів, багаторазових тарілок і склянок. Такі системи вже неодноразово доводили себе позитивними, але вони вимагають трохи більше роботи **на самому заході**.

Вибір місцевої їжі - частка місцевих продуктів харчування	Підготовка	Організатори постачальники, підрядники	Індикатори
Використання місцевої або справедливої торгівлі їжею не тільки зменшує багато негативних наслідків довгих транспортних маршрутів і потреби в первинній упаковці, але також є екологічно чистим способом підтримки місцевої громади та її виробників. Ця міра передбачає прості рішення, такі як питна вода з-під крана.			

Повернення упаковки та системи поруки	Підготовка	Організатори постачальники, підрядники	Індикатори- кількість видів оборотної тари
Тарілки, склянки та столові прибори придатні для багаторазового повторного використання та запобігання утворенню відходів. Зокрема, склянки представляють перевірену модель, яка часто поєднується з бейлами та індивідуальними принтами. Поворотна та групова тара підходить для зберігання напоїв, миючих засобів та інших рідин перед продажом або використанням			

5.6 Маркетинг і комунікації

Ринок заходів дуже різноманітний і вони змагаються між собою за увагу та час відвідувачів. Тому до основних положень комунікаційного плану необхідно додати **зобов'язання Zero Waste**. Таким чином, організатор може скористатися соціально та екологічно відповідальною поведінкою для зміцнення бренду, і

водночас створює основу для всіх повідомлень та інструкцій щодо поведінки на заході.

Розуміння ролей окремих **цільових аудиторій** забезпечує успішну комунікацію для організатора. Події бувають різні, але спілкування зазвичай охоплює:

- ✓ Відвідувачі;
- ✓ працівники організатора;
- ✓ волонтери організатора;
- ✓ постачальники;
- ✓ співробітники та волонтери постачальника послуг (може бути більша кількість, наприклад, охорона, кейтеринг тощо);
- ✓ спонсори;
- ✓ ЗМІ.

Спілкування відбувається до, **під час і після події**. Перед заходом важливо чітко **повідомити цілі**, які поставив організатор щодо запобігання, повторного використання та переробки відходів. Під час проведення заходу необхідно забезпечити відповідне **маркування** всіх екоостровів. Відвідувачів можна попросити заздалегідь принести на захід товари **багаторазового** використання (наприклад, пляшки з водою). Після заходу він **інформує** широку громадськість та всіх учасників про досягнуті результати.

Найменший вплив на навколишнє середовище має використання **електронних запрошень**, а листівки та плакати слід використовувати лише в обмеженій кількості. Через світлове забруднення добре **унікати зовнішніх РК-екранів** і надмірного освітлення місця. Якщо організатор вирішить використати друковані запрошення, вони мають бути надруковані на **вторинному папері** та такому, який можна легко переробити пізніше. Запрошення мають містити повідомлення про те, що це **подія без відходів або подія з меншими відходами**.

Більшість успішних заходів залежить від підтримки **спонсорів**. Зв'язок із заходом допомагає спонсорам створити репутацію в суспільстві та добре ім'я, яке є ефективною альтернативою традиційним формам реклами. Слід подбати про те, щоб організатор і спонсор унікали оманливого прояву соціальної та екологічної відповідальності, що може призвести до негативного суспільного іміджу як для організатора, так і для спонсора.

Ефективне інформування	Підготовка, реалізація, висновок	Організатори, виконавці, учасники	
При відповідній комунікації буде більше шансів, що учасники діятимуть згідно з планами організатора. Таким чином, перед заходом важливо надіслати чітке повідомлення про цілі зобов'язання ZW, а під час заходу регулярно оновлювати обізнаність про його конкретні аспекти та результати (на додаток до пасивного спілкування зі знаками тощо). Після заходу організатор демонструє успіх повідомленням про досягнуті результати та підвищує легітимність вибору організації заходу з меншими відходами.			Індикатори - кількість повідомлень про ZW аспекти події до, під час і після події

6. ПІДГОТОВКА

6.1 Потоки відходів

Для успішної події Zero Waste необхідно встановити **контроль за всіма видами відходів**, які можуть виникати на всіх етапах: під час підготовки, облаштування локації, під час самого заходу та після нього (прибирання локації).

Залежно від специфіки заходу організатор старається на етапі підготовки оцінити приблизну **кількість утворених відходів за окремими фракціями, які має намір збирати окремо або направляти для повторного використання**. Необхідно врахувати і оцінити тип і відвідуваність заходу, скільки він триватиме (можливо, кілька днів), який кейтеринг та інші пропозиції будуть доступні для відвідувачів, чи будуть обмеження на вхід і внесення власної продукції (їжа, напої, обладнання) і чи буде це у більшій кількості певний вид відходів.

За допомогою щодо переробки окремих відходів організатор може звернутися до **муніципального підприємства** або приватного оператора в сфері поводження з відходами, а також проконсультуватися, які фракції має сенс збирати окремо, а які ні — деякі підрозділи не допомагають переробникам в ефективному використанні матеріалів і тому зусилля будуть марними.

Якщо організатор або постачальник визначить відходи, придатні для **повторного використання**, наступним кроком буде з'ясувати, хто може їх **прийняти**. Зазвичай це різноманітні гуманітарні організації, центри повторного використання (якщо є) та спеціалізовані неурядові організації.

Слід звернути особливу увагу на відходи, що утворилися **під час підготовки місця** події. Підготовка сцен, задників, кабінок, огорож та ін. Це може бути пов'язано з утворенням **інших видів відходів**, ніж під час самої події. Також виготовляється **транспортна та вторинна тара**, яка не є побутовими відходами. Організатор може попросити виконавців підготовки місця (сцени, задники, трибуни, огорожі тощо) бути обережними з використанням матеріалів і процедур, які не забруднюють довкілля, і надавати перевагу тим, які використовують матеріали **багаторазового** використання, або тим, які вони легко **перероблять**.

Аналіз потоку відходів	Підготовка	Організатори підприємств, комунальні служби	Індикатори кількості прийнятих заходів
Оцінюючи передбачувану кількість окремих фракцій відходів, їх часово-просторову появу, а потім вивчаючи можливості запобігання та повторного використання, організатор може визначити та усунути більше непотрібних відходів на ранній стадії			

Роздільний збір відходів	Підготовка	Організатори, корисність	Індикатори - кількість окремо зібраних фракцій
Роздільний збір вже передбачено для певних типів заходів, але організатори менших заходів також можуть вирішити це зробити або збирати інші фракції окремо – наприклад, органіку. Таким чином, менше відходів буде виходити із системи, а матеріальна та екологічна ефективність буде вищою.			

6.2 Вибір та розташування контейнерів (еко острівців)

Екоострівці призначені для відвідувачів. На заході – це **група контейнерів** для роздільного збору відходів, які продумано розташовані навколо місця проведення заходу та позначені таким чином, щоб роздільний збір був максимально **простим** для відвідувачів. Для кожного екоострівця є сенс передбачити **волонтера або співробітників**, які доглядають за контейнерами, спорожнюють їх і направляють відвідувачів до правильного сортування. Швидке спорожнення урн є важливою частиною екоострівця, оскільки заповнені урни сприяють викиданню сміття в неправильні урни або навколо місця проведення.

Вибір контейнерів може бути обмежений просторовими та іншими умовами місця проведення заходу, але головне, щоб контейнери завжди були

впізнаваними. Додаткове **маркування** та уніфікована графіка сприяють розпізнаванню, що полегшує відвідувачам правильне розрізнення.

Важливо приділити достатню увагу **розміру та кількості** екоострівців і контейнерів у просторово-часовому плані заходу. Де люди залишаться довше? Де будуть великі потоки та концентрації? Як довго вони триватимуть? Де будуть кіоски та інші джерела сміття? Потреба в контейнерах буде більшою під час будь-якої подачі їжі, а також безпосередньо перед і після події. Завжди є можливість збільшити обсяг або **частоту** спорожнення замість **кількості** контейнерів.

Досвід організації заходів Zero Waste за кордоном показує, що в залежності від кількості відвідувачів оптимально планувати таку кількість островів:

Кількість відвідувачів	<100	100-500	500-1000	1000-5000	5 000-10 000
Кількість еко-острівців	1-3	3-5	5-8	8-12	12-15

Необхідна робота з **постачальниками послуг громадського харчування** та іншими підрядниками, оскільки вони мають додаткові або інші потреби щодо відходів на стендах: **НАПРИКЛАД** контейнери для олії, більші контейнери для паперу та упаковки. Утворення цих відходів має різну часову динаміку і пункти збору для них необхідно відокремити від екоострівів, які призначені для відвідувачів.

Продумане розміщення контейнерів	Підготовка, реалізація	Організатори, підрядники, комунальні служби	Індикатори: Н/З
Лише за допомогою адаптованого вибору типів контейнерів, їх кількості, розташування та маркування організатор може забезпечити основу для учасників та підрядників (правильно) розділяти відходи			

6.3 Дизайн етикетки

З моменту прибуття відвідувачів на місце проведення заходу важливою є правильно спланована та реалізована **розмітка**. Чітко позначені **місця та інфраструктура** поводження з відходами можуть пасивно орієнтувати відвідувачів. Якщо контейнерів буде менше або їх роздаватимуть рідше, доцільно зробити додаткові **вказівники**, які інформуватимуть відвідувачів у важливих місцях, де знаходяться найближчі екоострівці.

Навіть **самі мітки**, як правило, стають відходами після події, але при певній винахідливості вони можуть бути придатними для **повторного використання**. Необхідно знайти рішення в плані гідроізоляції та кріплення, а також простого видалення.

6.4 Поводження з відходами

Планування управління відходами перед подією включає визначення та необхідні **домовленості** щодо дій з роздільно зібраними відходами. Хто, як і де збирає та вивозить кожен потік відходів (повторне використання, переробка окремих матеріалів, компостування, обробка перед утилізацією). **Кінець заходу** слід точно визначити заздалегідь, щоб можна було вивезти сміття та належним чином прибрати місце.

Співробітники або волонтери повинні **змінити** контейнери або мішки або **спорожнювати** через певні проміжки часу під час заходу. Важливо, щоб вони спорожнили контейнери (або змінили пакети) до того, як вони повністю заповняться. Особливо це стосується **змішаних відходів**, оскільки відвідувачі можуть почати викидати їх у сміттеві баки. Якщо всі ємності заповнені, їх висипають поруч або на підлогу.

Тому організатор повинен забезпечити достатню **кількість персоналу або волонтерів**, які стежитимуть за контейнерами та спорожнятимуть їх у разі потреби. **Кількість** персоналу залежить від **розміру** контейнерів, планування місця події та способу та частоти спорожнення. Якщо місце розташування вимагає менших контейнерів, рекомендується розміщувати в них мішки, оскільки це значно полегшує спорожнення та зберігання до вивезення. Мішки мають бути **різного кольору**, щоб можна було **легко** розділити окремі потоки відходів.

Перед заходом необхідно організувати:

A. Обробка повних контейнерів або мішків: перед заходом має бути чітко визначено, **хто** буде збирати повні мішки або контейнери, як **часто**, **куди** вони будуть доставлені та **де** вони зберігатимуться під час заходу.

B. Вивезення: **хто відповідає** за вивезення відходів і коли буде здійснюватися вивезення, особливо якщо подія відбувається у вихідний день або під час свята.

C. **Куди** будуть вивезені відходи після події: необхідно домовитися заздалегідь.

D. Як будуть **вимірюватися** цілі та звітуватися.

Продумана поведінка З контейнерами	Підготовка, реалізація	Організатори, корисність	Індикатори:
Досить часте спорожнення контейнерів є запорукою успіху сортування відходів. Для цього потрібна достатня кількість персоналу (можна волонтерів), який може покращити результат, будучи на місцях зустрічі та інформуючи учасників про результати чи проблеми			- Н/З

6.5 Навчання персоналу та волонтерів

Важливо, щоб усі в широкому колі організаційної команди **усвідомлювали**, що захід організовано відповідно до принципів Zero Waste, і знали **вимоги**, які це передбачає. Необхідно провести **навчання** персоналу та волонтерів перед самою подією, щоб потім пройшло без ускладнень. Співробітники та волонтери мають бути добре обізнаними у змісті зобов'язань Zero Waste, знати **логістику** заходу та вміти відповідати на основні **питання** відвідувачів.

Якщо залучено **велику кількість волонтерів**, навчання відбувається **особисто**, інакше може бути достатньо надіслати **інструкції** електронною поштою та короткого навчання на місці безпосередньо перед початком. Волонтерам необхідно надати **значки чи футболки**, які чітко інформують відвідувачів про те, що вони є частиною команди Zero Waste.

За кілька днів до заходу рекомендується створити **план розміщення** простору з екоострівцями та пунктами збору, підготувати **логістику** спорожнення контейнерів та сформувані вужчу команду Zero Waste. **План** розташування або місця проведення використовується для визначення необхідної кількості волонтерів, яка включає: де, скільки і коли (до, під час і після події) потрібна їхня допомога.

Кількість залежить від того, чи виконує окремих волонтер кілька ролей і завдань, чи вони розподілені між кількома волонтерами.

Чітке визначення ролей	Підготовка, реалізація	Організатори	
Призначення менеджера, який буде відповідати за весь оперативний хід ZW заходу, збільшить шанси на ефективний хід логістики та відсутність ускладнень. Добре, якщо він заздалегідь познайомиться з рештою команди, і вони разом переглянуть усі процедури перед подією.			Індикатори :- Н/З

7. У ДЕНЬ ПОДІЇ

7.1 Перед самим стартом

Перед початком заходу керівник команди Zero Waste та ключовий персонал повинні мати в наявності необхідну інформацію та матеріали для успішного виконання певних завдань, а також план локації або місця проведення заходу. Повинно бути визначене місце для волонтерів, де команда може зустрітися та де необхідні матеріали (мішки, рукавички, додаткові плани місця).

7.2 Поділ праці вузької робочої групи

Перед початком заходу основна команда має **зустрітися** та:

- ✓ перегляньте **змістовну** частину події Zero Waste ще раз;
- ✓ переглянути **індивідуальні** завдання та обов'язки;
- ✓ підготувати та роздати необхідний матеріал (шпильки чи футболки, мапу з екоостровами, базову інформацію про захід Zero Waste, рукавички, пакети).

7.3 Підготовка приміщень

Безпосередньо перед заходом команда Zero Waste перевіряє всі приміщення, які будуть необхідні для успішної реалізації логістики під час заходу:

A. Приміщення для вузької робочої групи зі зберіганням необхідних матеріалів.

B. Локація для роздільного збору, призначена для продавців/обслуговування.

C. Еко острови для відвідувачів.

D. Навчально-напрямові дошки Zero Waste.

8. ПІД ЧАС ЗАХОДУ

Комунікація під час заходу є важливою для заохочення всіх учасників і відвідувачів до досягнення поставлених цілей Zero Waste. Під час заходу екоострівці та пункти збору повинні залишатися охайними та організованими відповідно до плану.

8.1 Комунікації

Ідеально розробленої системи недостатньо для досягнення поставлених цілей Zero Waste. З ним повинні бути ознайомлені **всі учасники, виконавці та відвідувачі** заходу. Під час заходу комунікація відбувається всередині команди та з іншими учасниками, про досягнуті результати потрібно **повідомляти** навіть тоді, коли це може здаватися непотрібним або само собою зрозумілим.

A. Спілкування з основною командою: керівник групи Zero Waste повинен залишатися на зв'язку з усіма волонтерами та персоналом протягом усього заходу, вирішувати проблеми та заохочувати команду.

B. Спілкування із зовнішньою командою: необхідно регулярно перевіряти статус і виправляти розділення з продавцями/кейтерингом і допомагати їм вирішувати збентеження, що виникають.

C. Спілкування з відвідувачами: волонтери, позначення локацій екоострова, повідомлення про правильне розмежування та цілі, інформування ЗМІ на події.

8.2 Контроль екоостровів і пунктів збору

Кожен захід Zero Waste — це можливість **навчитися** та розробити ще більш **ефективні** системи в майбутньому, завдяки чому також досягти кращих результатів. Тому під час заходу важливо **спостерігати**, як працює система, фіксувати **проблеми**, що виникають, і збирати **ідеї** для інновацій.

Волонтери повинні постійно стежити за екоостровами, за які вони відповідають, і **попереджати** відвідувачів про належне сортування. Волонтери люб'язно **вказують** і виправляють помилки, інакше відвідувачі повторять їх. Екоострівці повинні мати в наявності достатню кількість необхідного **матеріалу** (сумки, інформативні матеріали) та бути чистими і охайними протягом усього заходу.

8.3 Спорожнення місць знімання та вимірювання та запис показників

Повні мішки з екоостровів і пунктів збору необхідно регулярно доставляти на **пункти збору**, де їх забирають волонтери або відповідальний за це персонал. Вони забезпечують **розділення** мішків за окремими фракціями (кольорами) та підрахунок. Вони також слідкують за тим, щоб відходи, які **не утворилися на заході**, не звозилися до пунктів збору.

Виправлення помилок роздільного збору	Реалізація	Організатори	
Постійно виправляючи помилки відвідувачів під час розділення (і записуючи їх), він забезпечує менше забруднення окремих фракцій, водночас навчаючи відвідувача правильному поводженню. Слід також звернути увагу на спустошення контейнерів і зберігання відходів, особливо якщо вони не завжди знаходяться в мішках			Індикатори :- Н/З

9. ЗАВЕРШЕННЯ ЗАХОДУ

9.1 Прибирання

Організатор повинен забезпечити ретельне прибирання місця або місця проведення заходу. Після добре спланованого та проведеного заходу кількість сміття на підлозі має бути мінімальною. Ймовірно, у важкодоступних місцях під час заходу буде сміття (наприклад, перед сценою). Ці відходи також необхідно збирати окремо у відповідні мішки. Прибирання місця проведення проводиться відповідно до процедури, яка була погоджена в рамках плану поводження з відходами (див. розділ «Поводження з відходами»).

Окремий збір прибирання	Реалізація	Організатори	Індикатори:
Навіть під час остаточного прибирання територій заходів можна роздільно збирати відходи. Таким чином, останні відходи відводяться від звалища або спалювання			- Н/З

9.2 Розбираємо локацію

Підрядники, які демонтують обладнання на місці проведення заходу (сцени, куліси, трибуни, огорожі), повинні самотійно прибрати за собою робочий майданчик та подбати про вивезення, або за попередньою домовленістю з комунальним підприємством зібрати його окремо та скинути на пунктах видалення, які є частиною плану поводження з відходами. Забороняється викидати та залишати інсталяційний матеріал на місці заходу. Це також стосується дрібних монтажних частин, таких як затискачі, запобіжники, гвинти тощо, оскільки їх надзвичайно важко зняти та становлять загрозу для користувачів громадських місць.

9.3 Збір остаточних даних про відходи

Наприкінці заходу працівники спорожнюють усі контейнери на екоостровах та пунктах збору та відносять мішки на пункт збору для вивезення,

де проводять остаточний підрахунок за окремими фракціями — якщо цю роботу не бере на себе компанія з утилізації відходів.

Розрахунок даних про відходи:

- ✓ роздільне збирання = окремо зібрана упаковка (пластик і метал) + папір + скло + інші можливі окремо зібрані фракції
- ✓ повторне використання = окремо зібрані відходи (продукти та продукти харчування), яким ми забезпечуємо повторне використанням. Це не включає, наприклад, склянки чи багаторазовий посуд, оскільки це зараховується до запобігання утворенню!
- ✓ загальна кількість корисних відходів = повторне використання + переробка + компост
- ✓ загальна кількість утворених відходів = усі окремо зібрані відходи + змішані залишки відходів
- ✓ і розрахунок за кількістю відвідувачів і виконавців

Іноколи буде важко отримати дані щодо оцінок рівня **компостування** та **переробки** окремо зібраних відходів. Для них організатор має звернутися до **компаній**, що займаються переробкою відходів, з якими він співпрацює.

9.4 Вивіз

Нарешті, необхідно забезпечити, щоб усі зібрані відходи та контейнери своєчасно доставлялися до кінцевого пункту призначення, навіть якщо їх потрібно лише передати муніципальній службі, для повторного використання чи переробникам.

9.5 ПІСЛЯ ПОДІЇ

Після заходу необхідно зібрати **враження** та інформацію всіх, хто брав участь у заході. Організатор аналізує зібрану інформацію та об'єднує її у підсумковий звіт, який служить як для вдосконалення системи в майбутньому, так і для спілкування з різними зацікавленими сторонами.

Організатор готує фінальну зустріч, на якій вони обговорюють з ключовими постачальниками-учасниками, постачальниками послуг і керівниками волонтерів, як пройшов захід, де виникли проблеми чи недоліки, і знаходять відповідні рішення для включення в план наступного заходу.

9.6 Оцінка

Отримання відгуків від учасників

Необхідно отримати **звіти** від волонтерів, **продавців, закладів** громадського харчування тощо, найпростіше за допомогою коротких **онлайн-анкет**. Якщо подія не має надто складної фази закриття, організатор може зібрати звіти відразу після події, коли інформація ще найсвіжіша. Об'єднує всі результати у звіт.

Оголошення досягнень

Важливою частиною комунікації є повідомлення про досягнуті результати після заходу широкій громадськості, а також спонсорам, постачальникам, учасникам заходу та ЗМІ. Публікація досягнутих цілей разом із поясненнями щодо методології моніторингу та обробки даних сприяє позитивному іміджу та довірі до організатора.

Детальна публічна цінка	Висновок	Організатори, виконавці, учасники	Індикатори: - звіт так/ні
Повну картину успіху заходу ZW можна отримати лише за допомогою набору відповідей усіх учасників . Отримані уроки та вказівки будуть корисними для наступних заходів, а публічна публікація звіту забезпечить більшу видимість та більшу користь.			

ВИСНОВОК

Організація Zero Waste заходу є меншим завданням, ніж здається. Однак не варто недооцінювати підготовку, оскільки на шляху є багато потенційних перешкод, деякі з яких спочатку можуть бути непереборними. Але, як і в інших системах Zero Waste, ключовим моментом є відданість і бажання постійно покращувати результати, тому організаторам не варто надто хвилюватися, якщо перші кроки виявилися меншими, ніж бажано. Завдяки наполегливості на цьому шляху, навчаючись, вдосконалюючись і постійно мотивуючи всіх учасників, успіх на наступних заходах, безумовно, буде все більшим і більшим.

Цей документ виконано в межах проєкту «Відновлення і модернізація закладів гостинності на принципах Zero Waste & Climate Friendly для зеленого розвитку громад України». Проєкт реалізується [ГО Екологічні новини](#) (м. Херсон), [ІГ Mariupol Zero Waste](#) (м. Маріуполь), [Društvo Ekologi brez meja \(Словенія\)](#), за підтримки [Zero Waste Alliance Ukraine](#) та [Europe Climate Foundation](#), термін проєкту квітень-вересень 2023, за подальшим результатами можна слідкувати на сайті www.zerowaste.org.ua. Прес-релізи [пілотного](#) та [поточного](#) проєктів.

Окрема подяка колегам з ГО Društvo Ekologi brez meja за [надані матеріали](#) і постійну підтримку!

Даний документ є адаптацією наданих матеріалів до українських реалій та законодавства.

ДЖЕРЕЛА:

Splošne smernice za organizacijo Zero Waste prireditiv. Отримано з веб-сайту:

<https://www.google.com/url?q=https://ebm.si/zw/turizem/prireditve/smernice-zw-prireditiv/&sa=D&source=docs&ust=1686294753109524&usg=AOvVaw1ioVHS3jyfn2k5nV-kIXIP>

Na “Maratonu treh src” dosegli zero waste cilj in loceno zbrali 91,5 % odpadkov. Отримано з веб-сайту: <https://ebm.si/zw/o/2022/na-maratonu-treh-src-dosegli-zero-waste-cilj-in-loceno-zbrali-915-odpadkov/>

Закон України “Про управління відходами”. Отримано з веб-сайту: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>

Люботин - місто нуль відходів. Отримано з веб-сайту: <https://zerowastekharkiv.org.ua/%d0%bb%d1%8e%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b8%d0%bd-%d0%bc%d1%96%d1%81%d1%82%d0%be-%d0%bd%d1%83%d0%bb%d1%8c-%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%85%d0%be%d0%b4%d1%96%d0%b2/>

Львів у міжнародному звіті GAIA. Отримано з веб-сайту: <https://zerowastelviv.org.ua/3599-2/>

ZERO WASTE & CLIMATE FRIENDLY
ДЛЯ ЗЕЛЕНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД УКРАЇНИ